

Scénář - Miroslav Hátle

Zpracovali žáci ZŠ 17. listopadu, Jičín: Leon Skácel, Emily Bergmanová, Liliana Jirkovcová pod vedením Mgr. Ondřeje Splítka

„Lidi přišli ze dne na den o veškerý majetek včetně zvířectva a všeho. Nejsmutnější bylo na tom, že majitelé museli odvést koně na jatka, na porážky. Kuň, to byl pro člověka nepředstavitelná věc, vlastně víc jak sourozenec.

Vypráví můj děda, Miroslav Hátle. Vzpomíná na to, jak když byl malý, jeho početná rodina přišla o rodinné hospodářství. Narodil se v roce 1948 v malé vesničce Lukavec u Hořic, jeho rodiče byli sedláci. Jejich statek patřil mezi největší ve vsi, měl téměř 15 hektarů. I přesto, že musel Miroslav na statku pomáhat, jeho dětství bylo krásné, ale jiné než dnes.

„Dětství na vesnici, to dneska si nedokáže asi nikdo moc představit, protože v té době nebyly televize, rádio bylo sporadické, to se moc neposlouchalo. Akorát v sobotu, když byly nějaký seriály. Utkvělo mi v paměti, třeba na pokračování každou sobotu bylo příběhy Pučálkovic Aminy. Přišli jsme ze školy a až do večera jsme byli venku. Bud' hráli fotbal, volejbal anebo něco takovýho.“

Zato my jsme téměř pořád na mobilech. Nejen rodiče nám všem říkají, že máme telefon snad přilepený k ruce.

„Je fakt, že každá generace říká, že svoje mládí byli jiná, že teďka jsou na počítačích a že jsou na mobilech. Ale věřím tomu, že kdyby v té době byly mobily, tak jsme byli na mobilech zrovna tak my, jako jsou teďka a není v tom asi rozdíl.

Očima dítěte vypadá často pozitivně i realita, která není vždycky růžová. V 50. letech přišla rodina Miroslava Hátleho o rodinný statek, protože všichni statkáři museli vstoupit do takzvaných JZD.

„Přesvědčování rolníků do JZD, do Jednotných zemědělských družstev prováděli lidi, který se zemědělstvím neměli nic společného. Byli to dělníci a úředníci z fabrik, jezdili po rodinách. To nebylo přesvědčování, to bylo nucení, aby lidi do JZD vstoupily. Samozřejmě po nějaký době podepsali všichni. Do čela JZD si stanovili lidi, který tomu nerozuměli vůbec, a tím pádem vlastně JZD skomíraly. Bylo to prodělečný. Lidi si vydělávali třeba pětikorunu za den. Byla to zoufalá situace.

I přesto se ale rodina mého dědy, Miroslava Hátleho, nevzdala. Byli ve zvláštní situaci. Pracovali na poli, které bylo dříve jejich, ale patřilo JZD. Aby se uživili, museli si po práci pěstovat vlastní zeleninu a směli chovat pár zvířat. Hátlovi, stejně jako mnozí doufali, že se situace změní. Čekali čtyřicet let.

„Rok 1989, Sametová revoluce. Předesílám, že jsem nebyl z těch, který by chodili na náměstí a zvonili klíčema a vítal, že se něco změní. Byl jsem nakonec rád, ale nikdy jsem si nemyslel, že se to změní v tomhle tom rozsahu, jako je to teď. Myslel jsem, že třeba komunistická strana nějakým způsobem se bude na vládnutí podílet. Nikdy by mě nenapadlo, že bychom se dostali okamžitě, vlastně během pár dní do tvrdýho kapitalismu.“

Vůbec si nedovedeme představit, že bychom museli jako rodina odevzdat majetek, a proto si vážíme, v jaké době žijeme.